

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 kwietnia 2014r.

Pozwem skierowanym przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w K. Powód wniósł o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kwoty 6.078,43 zł oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniósł, że wykonując obowiązki syndyka na skutek zawinionych działań pozwanej nie mógł zamknąć rachunku bankowego prowadzonego dla J. L. w upadłości. Powód przewidywał, że zamknięcie rachunku nastąpi do dnia 31.10.2012r. Dnia 10.10.2012r. pozwana bezprawnie przekazała z rachunku bankowego kwotę 1.295,45 zł na poczet zajęcia egzekucyjnego. Podobne incydenty powtórzyły się jeszcze dwukrotnie, a zwrotu, po licznych interwencjach powoda dokonano dopiero w dniach 19.11.2012r., 26.11.2012r. i 30.11.2012r. To dopiero umożliwiło zamknięcie rachunku bankowego w dniu 5.12.2012r. i następnie powód mógł zgłosić zaprzestanie działalności gospodarczej z dniem 12.12.2012r. Przez okres od 1.11.2012r. do 12.12.2012r. powód prowadził czynności bez żadnego wynagrodzenia albowiem nie można było już w żaden sposób wzruszyć prawomocnego postanowienia o przyznaniu powodowi wynagrodzenia w postępowaniu upadłościowym. Powód obliczył zatem należne sobie odszkodowanie w ten sposób, że łącznie przyznane wynagrodzenie podzielił przez dni robocze okresu, za który zostało ono przyznane doliczając koszty dojazdu do pozwanego celem wyjaśnienia zaistniałej z winy pozwanej sytuacji.

Na rozprawie w dniu 07 kwietnia 2014r. powód sprecyzował, że dochodzona w procesie szkoda ma charakter kontraktowy i wynika z nienależytego wykonania umowy rachunku bankowego.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany przyznał, że na skutek błędu pracownika niesłusznie obciążył rachunek bankowy upadłej kwotą 1.295,45 zł tytułem realizacji zajęcia z dnia 10 października 2012r., jednakże kwota ta została zwrócona 19.11.2012r. Pozwany zaprzeczył aby takie sytuacje się powtórzyły. Zarzucił, że powód nie wykazał faktu poniesienia szkody i jej wysokości. Nie dostarczył on także żadnych dowodów wskazujących na to, że zamknięcie rachunku powoda miało nastąpić do dnia 31.10.2012r.

Sąd ustalił:

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej powód W. D. był syndykiem masy upadłości J. L. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa (...) w S.. Postępowanie upadłościowe zostało zakończone postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z 3 października 2012r. w sprawie X GU 22/11. Postanowieniem z 12 października 2011r. Sąd ten ustalił ostateczną wysokość wynagrodzenia syndyka W. D. na kwotę 46.200 zł. W uzasadnieniu sąd ten wskazał, że sporządzony przez syndyka plan podziału funduszy masy upadłości został wykonany. W wyniku likwidacji majątku masy upadłości syndyk dokonał głównie zbycia ruchomości, także tych zabezpieczonych w formie przewłaszczenia, co do których sporządzony został odrębny plan podziału funduszy masy upadłości. Sąd wskazał, że proponowane przez syndyka wynagrodzenie stanowiło w przeliczeniu na jeden miesiąc 3.500 zł i nie jest to wynagrodzenie wygórowane.

/okoliczności bezsporne; postanowienia SR Katowice-Wschód w Katowicach w sprawie X GU 22/11 z dnia 27.07.2011r. k. 12, z dnia 03.10.2012r. k. 11, z dnia 12.10.2012r. k. 8-10/

Na podstawie aneksu z dnia 27 lipca 2011r. do umowy rachunku bankowego dla firmy P.H.U. C. J. L. w upadłości prowadzonego przez (...) Bank (...) S.A. w K. jako osoba uprawniona do reprezentowania został zgłoszony powód W. D.. /okoliczność bezsporna, aneks do umowy rachunku bankowego k. 7/

W dniu 10 października 2012r. na skutek wniosku komornika sądowego pracownik pozwanej omyłkowo obciążył rachunek bankowy upadłej kwotą 1.295,45 zł z tytułu zajęcia egzekucyjnego. Na skutek interwencji powoda bank zwrócił się do organu egzekucyjnego pismem z dnia 18.10.2012 z żądaniem zwrotu przekazanych środków. Zwrot

nastąpił w dniu 19.11.2012r. Zamknięcie rachunku bankowego nastąpiło w dniu 5.12.2012r. Powód zgłosił zaprzestanie działalności gospodarczej z dniem 12.12.2012r. /okoliczności bezsporne, zeznania powoda k. 133-135/

Pismem z dnia 18 stycznia 2013r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 7 062,43 zł na którą złożyły się: kwota 5944,71 zł tytułem wynagrodzenia za okres od 01 listopada 2012r. do 12 grudnia 2012r., koszty dojazdów do banku w wysokości 133,72 zł, obsługa księgową za dodatkowy miesiąc w wysokości 984 zł. /wezwanie do zapłaty k. 6/

Pozwany w odpowiedzi na wezwanie odmówił jego realizacji ze wskazaniem, że zgłoszone roszczenie pozostaje w rażącej dysproporcji do skutków realizacji zajęcia z dnia 10 października 2012r. /pismo pozwanego z 24.01.2013r. k. 5/

Powyższe ustalenia wynikają w przeważającym zakresie z bezspornych między stronami okoliczności sprawy, a ponadto znajdowały uzasadnienie w złożonych do akt dokumentach, których autentyczność nie była kwestionowana. W części Sąd oparł się na zeznaniach powoda, które co do zasady były w ocenie Sądu wiarygodne. Z uwagi jednak na stopień ogólności tych zeznań nie miały one dla sprawy istotnego znaczenia. Wobec podniesionych przez pozwanego zarzutów nie wykazania określonych faktów, które mogły i powinny zostać wykazane dokumentami, zeznania powoda nie mogły zostać uznane za wystarczające np. dotyczy to przypadków innych niż realizacja zajęcia z dnia 10.10.2012r. niewłaściwym zdaniem powoda operacji na rachunku bankowym upadłego.

Sąd zważył:

Wobec braku usprawiedliwionych podstaw powództwo należało oddalić.

Powód domagał się w niniejszej sprawie od pozwanego odszkodowania, wywodząc swoje żądanie ze zdarzenia polegającego na niezgodnym z prawem kilkukrotnym przekazaniu przez pozwanego Bank środków z rachunku bankowego upadłego na poczet zajęcia egzekucyjnego, które to zdarzenie miało skutkować dłuższym niż przewidywany przez powoda czasem wykonywania czynności syndyka, a będąc reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wskazał, że dochodzone roszczenie wynika z nienależytego wykonania umowy rachunku bankowego. Na szkodę której naprawienia domagał się powód miało złożyć się wynagrodzenie za wykonywanie czynności syndyka, którego jak twierdził powód nie otrzymał za czas w którym prowadził czynności zmierzające do wyjaśnienia opisanych wyżej zajęć egzekucyjnych oraz poniesione przez niego wydatki tytułem kosztów dojazdu do pozwanego celem wyjaśnienia zaistniałej z winy pozwanego sytuacji. Sporna była między stronami zarówno zasada jak i zakres odpowiedzialności pozwanego, albowiem pozwany zarzucił, że według jego wiedzy sytuacja polegająca na niezasadnym obciążeniu rachunku bankowego upadłego miała miejsce tylko jeden raz, a nadto, że powód nie dowiódł wystąpienia po jego stronie szkody ani jej wysokości.

Punktem wyjścia dla rozważań sądu należy uczynić uwagę, iż istotna dla sprawy była w pierwszej kolejności właściwa kwalifikacja prawna dochodzonego roszczenia której wskazanie pozwala na określenie przesłanek i zakresu ewentualnej odpowiedzialności pozwanego oraz ciężaru dowodzenia. Pomimo braku bezpośredniego wyartykułowania normy prawnej mającej być podstawą dochodzonego roszczenia, powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wskazał, że roszczenie ma charakter kontraktowy i wynika z nienależytego wykonania umowy rachunku bankowego. Przyjmując wstępnie taką kwalifikację zgłoszonego roszczenia za prawidłową z uwagi na sposób sformułowania i uzasadnienia żądania należało przyjąć, że znajduje prawne oparcie w normie art. 471 k.c. W związku z tym dalsze rozważania należy poprzedzić kilkoma uwagami ogólnymi odnoszącymi się do przesłanek roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej nienależytym wykonaniem umowy, a w szczególności samego pojęcia szkody.

Przesłankami odpowiedzialności w świetle powołanego przepisu, należącego do reżimu odpowiedzialności kontraktowej, są: 1) szkoda wierzyciela w postaci uszczerbku majątkowego; 2) szkoda musi być spowodowana niewykonaniem lub nienależycie wykonanym zobowiązaniem przez dłużnika; 3) związek przyczynowy między faktem nienależytego lub niewykonania zobowiązania a poniesioną szkodą. W takiej konfiguracji przesłanek, powód jako wierzyciele ze stosunku zobowiązaniowego powinien byli wykazać – w myśl ogólnych rozwiązań art. – 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. – że nastąpiło niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, skutkujące powstaniem szkody

– co wyczerpywało ciężar dowodowy po stronie powodowej. Z konstrukcji przepisu art. 471 k.c. wynika bowiem, iż niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. Obalenie domniemania, że uchybienie zobowiązaniu jest następstwem obciążających dłużnika okoliczności, należy do zagadnienia obrony dłużnika w celu zwolnienia się z obowiązku naprawienia szkody.

Jak wskazano, nieodzowną przesłanką odpowiedzialności przewidzianej w przepisie art. 471 k.c. jest szkoda wynikająca z niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Dlatego warunkiem badania poszczególnych przesłanek odpowiedzialności kontraktowej, jest w pierwszej kolejności pozytywne ustalenie czy wystąpiła szkoda i czy pozostaje ona w powiązaniu przyczynowym, w rozumieniu przepisu art. 361 § 1 k.c. ze zdarzeniem, z którym łączy się odpowiedzialność odszkodowawczą. Nie każdy bowiem fakt uznawany za szkodę (tzw. szkodę naturalną) powoduje powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej. O ile zatem wystąpienie szkody stanowi zawsze przesłankę uruchomienia odpowiedzialności, o tyle nie każda szkoda jest objęta obowiązkiem indemnizacyjnym. W tym sensie pojęcie szkody jako pierwotne jest niezależne od odpowiedzialności odszkodowawczej, mającej wtórny charakter względem samej szkody.

Zakres treściowy pojęcia szkody wyznacza uszczerbek w dobrach poszkodowanego polegający na różnicy między stanem tych dóbr, powstałym wskutek zdarzenia szkodzącego, a stanem jaki by istniał, gdyby nie zaszło to zdarzenie. Uszczerbek ten przybiera postać utraty, zmniejszenia lub niepowiększenia aktywów albo powstania bądź zwiększenia pasywów. Jak podaje się w literaturze, uszczerbek który dotyka poszkodowanego ma być przy tym obiektywnie niekorzystny tzn. że ocena różnicy w dobrach poszkodowanego nie powinna być dokonywana z punktu widzenia subiektywnie pojmowanych interesów przez samego poszkodowanego (odnośnie rozumienia szkody por. M. Kaliński, [w:] System Prawa Cywilnego. Tom 6. Prawo zobowiązań – część ogólna, pod red. A. Olejniczka, Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2009, k.76 i nast.).

Należy także zauważyć, że szkoda ujmowana w sposób wyżej opisany, która nawiązuje do potocznego rozumienia tego pojęcia (czyli tzw. szkody naturalnej) odnosi się do każdego uszczerbku w dobrach poszkodowanego, a tym samym jej zakres może być bardzo szeroki. Jednak występowanie szkody nie zawsze powoduje w pełnym zakresie powstanie obowiązku odszkodowawczego. Kompensacie podlega bowiem wyłącznie szkoda prawnie relewantna a dla jej określenia podstawowe znaczenia ma instytucja prawna związku przyczynowego, który z jednej strony stanowi przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej, a z drugiej strony stanowi kryterium ograniczające odpowiedzialność. Naprawienie szkody obejmuje bowiem co do zasady, tylko ten uszczerbek, który mieści się w granicach wyznaczonych przez konstrukcję normalnego związku przyczynowego (art. 361 § 1 k.c.). Dopiero szkoda w podanym powyżej znaczeniu – zatem limitowana regulacją adekwatnego związku przyczynowego podlega w zasadzie (odmienne uregulowanie może wynikać bowiem z ustawy bądź umowy) pełnemu odszkodowaniu – zakres odpowiedzialności odszkodowawczej obejmuje straty, jakie poszkodowany poniósł (damnum emergens) oraz korzyści, jakie mógłby osiągnąć gdyby mu szkody nie wyrządzono (lucrum cesans).

Mając na uwadze powyższe uwagi natury ogólnej oraz ustalenia stanu faktycznego Sąd uznał w pierwszej kolejności, że powód nie wykazał – w zakresie w jakim ciążył na nim obowiązek dowodzenia – że wystąpiły wszystkie opisane w pozwie przypadki nienależytego wykonania umowy rachunku bankowego.

Należy wskazać, że między stronami bezsporny był jedynie fakt błędnego zrealizowania obciążenia rachunku upadłej kwotą 1.295,45 zł tytułem zajęcia egzekucyjnego z dnia 10 października 2012r. Powód nie dowiódł zaś tego, że takie sytuacje później się powtórzyły. W pozwie powód powoływał się na „podobne incydenty obciążenia” nie wskazał jednak ich daty oraz nie dowiódł, że takie zdarzenia faktycznie miały miejsce. W sytuacji gdy pozwany zakwestionował takie twierdzenie powoda nie można było ich uznać za przyznane (art. 229 k.p.c. i art. 230 k.p.c.). Powód nie wykazał także, że zwrot błędnie przekazanych środków na rachunek bankowy nastąpił po licznych interwencjach dopiero w dniach: 19 listopada 2012r., 26 listopada 2012r. i 30 listopada 2012r. W szczególności powód nie przedłożył historii rachunku bankowego upadłej ani nie zwrócił się do banku o wydanie takiej dokumentacji, z której to dokumentacji wynikałoby, czy wskazane przez powoda błędne transfery środków faktycznie miały miejsce. W opisanym zakresie to

na powódzie spoczywał ciężar dowodzenia, a brak inicjatywy z jego strony musiał skutkować uznaniem, że nie wykazał w tym zakresie przesłanek odpowiedzialności kontraktowej pozwanego.

Zdaniem Sądu powód nie wykazał również poniesienia szkody pozostającej w normalnym związku z nieprawidłowym rozliczaniem operacji obciążenia i uznania rachunku bankowego upadłego przez pozwaną. Dla właściwego uzasadnienia takiego stanowiska należy odnieść się do pojęcia wynagrodzenia syndyka masy upadłości albo w m.in. w oparciu o kryterium wysokości tego wynagrodzenia powód ustalił szkodę której domagał się naprawienia.

Zgodnie z przepisem art. 162 Prawa upadłościowego i naprawczego, syndyk, nadzorca sądowy i zarządca mają prawo do wynagrodzenia za swoje czynności odpowiadającego wykonanej pracy. Z uwagi na charakter prawny instytucji syndyka należy przyjąć, że jego wynagrodzenie należy do wynagrodzeń procesowych i pomimo tego, że w powołany przepis posługuje się pojęciem wynagrodzenia jako ekwiwalentu za wykonaną pracę, należy podkreślić, że syndyk nie jest pracownikiem sądu ani też upadłego. Jest to prywatny podmiot, któremu powierzono pełnienie określonych funkcji w postępowaniu upadłościowym. Dlatego też otrzymane przez niego wynagrodzenie nie jest wynagrodzeniem za pracę (tak F. Z. w Komentarzu do art. 162 ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, Lex 2014). Wynagrodzenie to jest przyznawane syndykowi za wykonane czynności w postępowaniu upadłościowym a nie za sam fakt bycia syndykiem masy upadłościowej konkretnego upadłego przez pewien okres. Czas trwania postępowania egzekucyjnego jest tylko jednym z kryteriów branych pod uwagę przy ostatecznym ustalaniu wysokości tego wynagrodzenia. Należy też podkreślić, że wynagrodzenie jest jednorazowe, a jedynie z uwagi na zazwyczaj długi okres prowadzenia postępowania upadłościowego uzasadnione jest przyznawanie przez sąd zaliczek na poczet wynagrodzenia oraz zwrotu wydatków (art. 166 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego). Z procesowego charakteru wynagrodzenia syndyka (nadzorcy sądowego i zarządcy) wynika także jego ścisły związek z postępowaniem, w którym podmioty te uczestniczą, a tym samym dochodzenie tych roszczeń jest możliwe wyłącznie w trybie przepisów prawa upadłościowego i naprawczego (tak A. Pokora [w:] Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz pod red. Antoniego Witosza i Aleksandra Witosza, Wydanie 4, LexisNexis 2012 k. 415 i nast.).

Kierując się powyższymi założeniami Sąd uznał, że powód nie doznał w wyniku działania pozwanego szkody w postaci uszczerbku polegającego na braku uzyskania wynagrodzenia za wykonywanie czynności syndyka w okresie od 01 listopada 2012r. do 12 grudnia 2012r. Przede wszystkim tak określona szkoda nie mieści się w zakresie opisanego wyżej rozumienia szkody jako uszczerbku w postaci straty lub utraconych korzyści. Gdyby dla ustalenia czy szkoda taka u powoda wystąpiła porównać stan jego majątku na dzień 31 października 2012r. kiedy miało zostać zakończone postępowanie upadłościowe oraz na dzień 12 grudnia (...). do kiedy powód miał wykonywać faktycznie czynności syndyka, to należy dojść do wniosku, że majątek powoda w dacie faktycznego zakończenia czynności syndyka nie uległ pomniejszeniu w stosunku do daty planowanego zakończenia postępowania egzekucyjnego. Także nie sposób przyjąć, aby na skutek działania pozwanego polegającego na niezasadnym zrealizowaniu zajęcia egzekucyjnego powód miał utracić korzyści w postaci „wynagrodzenia za wykonywanie czynności syndyka”. Gdyby nie miało miejsca nieprawidłowe rozliczenie obciążania rachunku bankowego, to powód nie otrzymałby wynagrodzenia za swoje czynności syndyka w wyżej wysokości niż wynikało to z postanowienia Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 12 października 2011r. w sprawie X GU 22/11.

Należy ponadto podkreślić, że nawet gdyby doszło do nienależytego wykonania przez pozwanego umowy rachunku bankowego w zakresie w jakim powód twierdził, to ewentualnej szkody po stronie powoda nie sposób mierzyć wysokością uprzednio wypłacanego mu zaliczkowo wynagrodzenia jako syndykowi. Sąd w postępowaniu upadłościowym przyznał syndykowi jedno wynagrodzenie za wszelkie jego czynności podjęte w toku postępowania upadłościowego, które było jedynie wypłacane zaliczkowo, ale nie stanowiło wynagrodzenia za wykonywanie czynności syndyka w poszczególnych miesiącach. W uzasadnieniu postanowienia przyznającego syndykowi wynagrodzenie Sąd wskazał wprawdzie, że przyznane mu wynagrodzenie po podzieleniu przez liczbę miesięcy dałoby kwotę 3.500 zł miesięcznie, jednakże miało to na celu zobrazować rozmiar wynagrodzenia jako nie wygórowany a nie wykazać, że za każdy miesiąc wykonywania obowiązków syndyka należy się pozwanemu konkretna kwota. Z tego, że suma wynagrodzenia za wykonanie konkretnych czynności podzielona przez liczbę miesięcy na przestrzeni których zostały one wykonane dała konkretną kwotę 3.500 zł jeszcze wcale nie wynika, że takie wynagrodzenie miałyby się

należć za kolejny miesiąc, niezależnie od tego ile czynności i jakie syndyk wykonał. Syndyk wnioskując o przyznanie wynagrodzenia wiedział, że będzie musiał jeszcze podjąć czynności zmierzające do zamknięcia rachunku bankowego i zgłoszenia zaprzestania przez upadłą działalności gospodarczej, a tym samym co do zasady wynagrodzenie, o które wnioskował uwzględniało te czynności albowiem miało charakter ostateczny.

Powód nie doznał także innego uszczerbku ani utraty korzyści w kwocie równoważnej wynagrodzeniu syndyka, a przynajmniej w niniejszym procesie tego nie wykazał. Jakkolwiek nie można wykluczyć w omawianej sytuacji, że powód faktycznie poniósł uszczerbek w związku z podejmowaniem konkretnych czynności syndyka, jednak jego istnienia i wysokości nie wykazał.

W zakresie zgłoszonego i poddanego ocenie Sądu żądania mieściła się również kwota mająca stanowić poniesione przez powoda wydatki związane z dojazdami do pozwanego. Co do zasady należałoby uznać, że taki uszczerbek mieściłby się w pojęciu szkody podlegającej naprawieniu, gdyby zostało wykazane, że takie dojazdy do pozwanego rzeczywiście miały miejsce oraz że zostały poniesione przez powoda określone koszty z tego tytułu. Powód nie dowiódł jednak kiedy, ile razy oraz w jakim celu miały mieć miejsce dojazdy do placówki pozwanego jak również faktycznych kosztów tych dojazdów. Fakt takich przejazdów, ich liczba oraz ich koszt nie wynika bowiem z żadnego dokumentu. Nawet w toku przesłuchania na rozprawie powód wskazał, że „nie ma on żadnej dokumentacji potwierdzającej koszty przejazdu”. W takiej sytuacji przy zakwestionowaniu żądania w tym zakresie przez pozwanego, należało przyjąć, że również nie zostało ono wykazane tak co do zasady jak i wysokości.

Z powołaniem się na powyższą argumentację Sąd uznał, że powód nie wykazał zasadności dochodzonego roszczenia, a w szczególności faktu nienależytego wykonania umowy rachunku bankowego oraz istnienia i wysokości szkody, której domagał się naprawienia. Przedstawione okoliczności przesądziły o oddaleniu powództwa, o czym Sąd orzekł na podstawie powołanych przepisów jak w wyroku z dnia 18 kwietnia 2014 roku.

O kosztach postępowania sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu wyrażoną w przepisie art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 k.p.c., zaliczając do kosztów niezbędnej obrony pozwanego wynagrodzenie jego pełnomocnika, o którym orzekł na podstawie powołanych przepisów przy uwzględnieniu § 6 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu [Dz.U. 2002, Nr 163, poz.1349 ze zm.].

ZARZĄDZENIE

1. odnotować sporządzenie uzasadnienia;
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron;
3. akta z wpływem albo za 21 dni po zpo.

K., 08 maja 2014r.